

Ministerstvo
životního prostředí

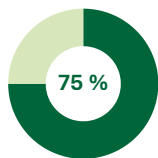
Obnova přírody pro odolnou a fungující českou krajinu

- Zdravá příroda je základem života, ekonomiky i naší odolnosti vůči extrémním výkyvům počasí.
- Česká republika připravuje svůj Národní plán na obnovu přírody, který je nástrojem naplňování přijatého evropského Nařízení o obnově přírody.
- Je to šance, jak vrátit do krajiny pestrý a plnohodnotný život.

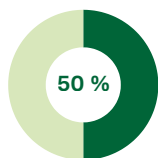
Obnovou získáme:

- Větší rostlinnou i živočišnou pestrost
- Služby, které nám příroda poskytuje zdarma, jako je lepší čištění vody a vzduchu, opylování plodin či ochrana před povodněmi
- Adaptaci na klimatické změny
- Posílení odolnosti Evropy i České republiky a její autonomie
- Předcházení přírodním katastrofám
- Posílení potravinové bezpečnosti

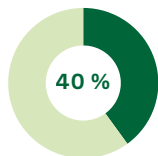
Víte, že...

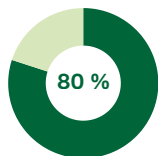
- Více než 75 % zemědělských plodin je závislých na opylovačích?

- Více než polovina světového HDP závisí na službách, které poskytuje příroda? Stavebnictví, zemědělství, potravinářství a zdravotnictví jsou na těchto ekosystémových službách výrazně závislé.

- 40 % půdy je poškozeno? Náklady spojené s degradací půdy v Evropské unii již přesahují 50 miliard eur ročně.

- Globální potravinové systémy jsou odpovědné za 80 % odlesňování, 70 % spotřeby sladké vody, a představují nejvýznamnější příčinu úbytku biodiverzity?

Cíle Národního plánu na obnovu přírody:

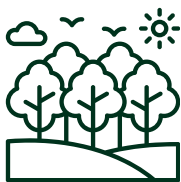
- Obnovit přírodní stanoviště a stanoviště druhů
- Zvrátit úbytek opylovačů a zvětšit jejich populace
- Zajistit více městské zeleně v obcích
- Zlepšit kvalitu půdy a její schopnost zadržovat vodu
- Zvýšit biologickou rozmanitost v zemědělské krajině
- Obnovit odvodněná rašeliniště
- Zajistit zdravější, odolnější a pestřejší lesy s vyšší biologickou rozmanitostí
- Do roku 2030 obnovit alespoň 25 000 km volně tekoucích řek v rámci celé Evropské unie
- Zlepšit a zachovat přirozené propojení řek
- Obnovit přirozené funkce souvisejících nivních území

Proč musíme jednat?

- Více než 80 % stanovišť v Evropě je ve špatném nebo neuspokojivém stavu.
- Ekosystémy přicházejí o schopnost poskytovat tzv. ekosystémové služby, jako je např. čištění vody nebo úrodnost půdy.
- Za poslední dekádu došlo k poklesu populací u 71 % druhů ryb a 60 % druhů obojživelníků.
- Až 70 % půdy v EU je v nezdravém stavu. Silně erodované zemědělské půdy přispívají ke ztrátě zemědělské produktivity v odhadované výši 1,25 miliardy eur ročně.
- Fragmentovaná krajina ztrácí odolnost vůči suchu, erozím, povodním i šíření invazních druhů.
- Dramaticky ubývá opylovačů, kteří jsou klíčoví pro zemědělství a potravinovou bezpečnost.

Přínosy obnovy krajiny:

KRAJINA

Obnova přírody navrácí krajině její přirozené funkce. Zlepšuje schopnost půdy zadržovat vodu. Obnovuje biotopy a podporuje ekologickou stabilitu. Výsledkem je vyšší odolnost vůči suchu, povodním i erozi.

ZEMĚDĚLSTVÍ

Zdravější půda s vyšší biologickou aktivitou zvyšuje úrodnost a stabilitu výnosů. Obnova stanovišť opylovačů a predátorů škůdců podporuje integrované zemědělství a snižuje závislost na pesticidech.

ZDRAVÍ

Přírodní prostředí zlepšuje kvalitu ovzduší, snižuje tepelné zatížení a poskytuje prostor pro pohyb a duševní regeneraci. Zeleň ve městech i na venkově má prokazatelně pozitivní vliv na fyzické i psychické zdraví obyvatel.

MĚSTA

Zelená a modrá infrastruktura ve městech pomáhá ochlazovat prostředí, zadržovat dešťovou vodu a zvyšovat odolnost vůči extrémním jevům. Zároveň zlepšuje kvalitu života a estetiku veřejného prostoru.

BIODIVERZITA

Obnova přírodních stanovišť podporuje přežití ohrožených druhů, zvyšuje druhovou rozmanitost a posiluje ekologickou stabilitu. Pestrá biodiverzita je základem pro fungující ekosystémy a dlouhodobou udržitelnost.

Přínosy obnovy krajiny:

EKONOMIKA

Obnova přírody snižuje environmentální a klimatická rizika, stabilizuje výnosy v zemědělství a lesnictví a vytváří nové pracovní příležitosti v oblasti péče o krajinu, ekologického turismu a inovací. Zároveň přispívá ke snížení rizik v dodavatelských řetězcích díky stabilnějším ekosystémovým službám, jako je opylování nebo dostupnost vody.

Obnovené a zdravé přírodní systémy také redukují investiční rizika, protože zvyšují předvídatelnost výnosů a snižují náklady na adaptaci. V neposlední řadě obnova přírody napomáhá konkurenceschopnosti a odolnosti podniků, protože jim umožňuje lépe reagovat na výkyvy trhu, klimatické extrémny a regulatorní požadavky.

Jak Národní plán na obnovu přírody navazuje na stávající strategie a programy v oblasti ochrany přírody?

Národní plán na obnovu přírody vychází z již existujících nástrojů a strategií ochrany přírody a krajiny a doplňuje stávající legislativní i koncepční rámec v této oblasti. Navazuje například na dlouhodobé strategické dokumenty, programy péče o krajinu, plány ochrany biodiverzity nebo adaptační strategie na změnu klimatu. V mnoha případech přebírá již zavedená opatření a programy a dále je rozvíjí tak, aby bylo možné efektivně podporovat obnovu ekosystémů i mimo chráněná území.

Důležitým přínosem plánu je také propojení různých sektorů – například ochrany přírody, zemědělství, vodního hospodářství nebo územního plánování. Díky tomu může docházet k lepší koordinaci jednotlivých opatření a efektivnějšímu využívání dostupných nástrojů a finančních prostředků.

Národní plán tak nepředstavuje zcela nový systém, ale spíše navazuje na to, co již existuje, a posouvá to směrem k ucelenějšímu a dlouhodobě udržitelnějšímu přístupu k obnově přírody a krajiny.

Investice do přírody se vyplatí nám všem

Každé euro investované do obnovy půdy přináší ekonomický výnos ve výši 8 až 38 eur. Rašeliniště uchovávají téměř 30 % světového půdního uhlíku. Obnova odvodněných rašelinišť by mohla snížit emise skleníkových plynů pocházejících z pevninské části Evropy až o 25 %.

Náklady na řešení založená na přírodě jsou zpravidla výrazně nižší než náklady na technická infrastrukturní řešení. Například přirozeně meandrující řeky, záplavová území a mokřady absorbují povodňovou vodu účinněji a levněji než jakákoli lidmi vytvořená infrastruktura.

Zapojte se i vy do přípravy Národního plánu na obnovu přírody

Na přípravě Národního plánu na obnovu přírody se podílí více než 100 subjektů, od státních institucí, odborníků a akademiků, přes nevládní organizace až po zástupce zemědělců, svazy vlastníků lesů a zástupce obcí. Společně pracují v sedmi pracovních skupinách, které koordinuje Ministerstvo životního prostředí.

Máte i vy konkrétní podněty, které by mohly přispět k obnově přírody? Napište nám na nature@mzp.gov.cz - vaše zkušenosti jsou pro nás velmi cenné!

Ministerstvo
životního prostředí

**Další informace k obnově
přírody a Národnímu plánu
na obnovu přírody, včetně
nejčastějších otázek
a odpovědí, naleznete zde:**

